



Morgonbön på lördagen, ledd av delegaterna från Storbritannien.

”Women are Breaking the Walls of Exclusion” var temat för EFECW:s<sup>1</sup> årliga möte för nationella koordinatörer. Ett femtiotal kvinnor från mer än tjugo länder i Europa strålade samman i den pittoreska kurorten Druskininkai tretton mil sydöst om Vilnius. Syftet var att belysa problemen med trafficking och prostitution, något som bara i Litauen ökat enormt sedan självständigheten i början av 1990-talet. Experter på både statlig och kyrklig nivå deltog med föredrag och workshops.

## ”Kvinnor river utanförskapets murar”

**Julia Staskauske** från det litauiska inrikesministeriet gav en inblick i hur man från statligt håll försöker komma tillrätta med problemen, bl.a. genom en stor nationell aktionsplan som inbegriper bidrag till hjälptelefon för offren, vittnesskydd och specialutbildade åklagare. Tyvärr har dessa åtgärder inte fått något större genomslag i landet, eftersom det fortfarande är svårt att komma tillrätta med orsakerna till trafficking: den skenande arbetslösheten på 17 % (2011), de orättvist lägre kvinnolönerna och den stora fattigdomen efter Sovjetväldets fall. Ett annat problem

är skammen, som många flickor/kvinnor känner och som försvarar deras återintegrering i det litauiska samhället.

**Sven-Gunnar Lidén** från Baptistsamfundet i Sverige, och en av våra främsta experter på trafficking, bidrog med ett imponerande föredrag om hur man arbetar med frågan i vårt land. Till skillnad från många andra debattörer fokuserade han på pengarnas makt. Han menade att trafficking i första hand inte handlar om sex utan om att tjäna pengar. Därför, menade han, är den svenska prostitutionslagen,

som straffbelägger sexköparen, ett utmärkt redskap i kampen mot sexslaveriet. Man fokuserar på affärstransaktionen och försöker förhindra den s.k. efterfrågan.

I sin workshop, som kompletterade föredraget, visade han filmen *Lilja 4ever*, som blev en oerhört stark upplevelse för oss deltagare. Filmen handlar om en 16-årig flicka som, efter att ha blivit övergiven av sin mamma, utsätts för människohandel och tvingas till prostitution. Efter filmen ställdes frågan ”Vems är felet?” och en livlig diskussion utbröt. De flesta menade att mammas svek var avgörande.



Sista kvällen var det litauisk fest och dans.

Självt framhöll Sven-Gunnar Lidén den manliga gängmentaliteten och dess kvinnoförakt som den mest drivande faktorn i Liljas tragedi.

**Det blev ganska snart tydligt** att de här frågorna berörde oss alla djupt, som kvinnor, mödrar, hustrur. Dock visade det sig att det inte var lätt att prata om det. Majoriteten av deltagarna är i övre medelåldern och de flesta kommer från länder där de här sakerna länge varit tabu. Uppfattningarna om manlig och kvinnlig sexualitet gick också isär på ett tydligt sätt, när prostitutionen kom på tal. Inte så få kvinnor från Tyskland, Nederländerna och Österrike (där prostitutionen är lagligt reglerad) menade att sexarbete kunde betraktas som vilket kroppsarbete som helst och ifrågasatte den skandinaviska strängare inställningen. Självt fick jag frågan om inte kvinnomisshandel i hemmen hade ökat efter den svenska prostitutionslagens införande (1999)!

**Förutom trafficking-temat** stod också de unga kvinnornas situation i EFECW på agendan.

Glädjande nog finns det nu en grupp dynamiska välutbildade tjejer från alla delar av Europa, som är villiga att ge tid och energi åt det ekumeniska kvin-



De svenska delegaterna lär ut "Små grodorna".

noarbetet. Två av dem sitter dessutom i EFECW:s styrelse. Komplikationerna i den ekumeniska paradoxen, dvs. faktum att vi kommer från olika kyrkotraditioner men ändå vill sträva mot enhet, blev tydlig vid diskussionerna om EFECW:s satsning på "Ecumenical Celebration", ett försök att skapa en liturgi just för kvinnlig ekumenik. Här blev frågan om interkommunion en stötesten (att dela nattvarden med varandra över samfundsgränserna). Men trots starka känslor, som alltid i den här frågan, lyckades vi hålla ihop gemenskapen och enas om att ta ett första steg i

Foto: Nata Hovorkova

en agape-måltid. Självt tycker jag att dessa meningsmotsättningar kan bli verkligt fruktbara. De betyder att vi måste lämna de ekumeniska artigheterna och gå på djupet med våra olikheter, i ett givande och tagande. De betyder också att vi behöver öka vår kunskap om varandra.

**Värdarna för mötet** hade gjort ett fantastiskt jobb, lokaler och logistik fungerade perfekt. Vi deltagare blev dessutom bjudna på litauisk "lokalfärg". Ett besök på Gruto Park, en anläggning fullproppad med "nostalgi" från Sovjettiden (bl. a. i form av hopsamlade jättestatyer i socialrealistisk stil) framkallade blandade känslor av både nyfikenhet och avståndstagande. Desto mera uppsluppen blev avslutningskvällen med folksång och -dansgrupp som satte fart på de flesta ekumeniska fötterna!

Else-Britt Löfdahl, NC – nationell koordinatör – för Sverige (SEK)

<sup>1</sup> EFECW - Ecumenical Forum of European Christian Women är den europeiska paraplyorganisationen för ekumeniskt kvinnoarbete. SEK är medlemsland, och representeras av två nationella koordinatörer i EFECW.